



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 73/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., B., vo veci namietaného porušenia čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 6 Cdo 48/2011 zo 16. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2012 doručená sťažnosť P. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 6 Cdo 48/2011 zo 16. novembra 2011. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu v nezistenom čase, keďže dátum odovzdania zásielky na poštovú prepravu na obálke je nečitateľný.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca podal Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobu o náhradu škody proti Slovenskej republike, v mene ktorej konalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Rozsudkom okresného súdu č. k. 16 C 246/2005-61 z 29. marca 2007 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 258/2007-92 z 10. februára 2009 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Sťažovateľ 19. júna 2009 podal okresnému súdu dovolanie proti rozsudku krajského súdu. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 48/2011 zo 16. novembra 2011 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté. Uznesenie bolo doručené právnenému zástupcovi sťažovateľa 9. januára 2012.

Sťažovateľ v podanom dovolaní namietal, že v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku postupom krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať vo veci tým, že krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania a bez toho, aby zopakoval, resp. doplnil dokazovanie. Z obsahu dovolania vyplýva aj námietka procesných väd konania spočívajúcich v neprerokovaní veci v zmysle žaloby a v nepripustení rozšírenia žaloby. Podľa zhodného záveru krajského súdu a najvyššieho súdu na prerokovanie odvolania vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie [§ 214 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008], avšak je vecou úvahy odvolacieho súdu, a nie účastníkov konania, či je nevyhnutné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie. Sťažovateľ nespochybňuje zásadu, podľa ktorej súd je „pánom sporu“, a rozhodne, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Zároveň však tvrdí, že úvahy súdu v tomto smere musia podliehať naplneniu základných práv, a to najmä na prístup k súdu a na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľ ďalej podrobne rozoberá, prečo boli jeho návrhy na doplnenie, resp. zopakovanie dokazovania relevantné.

Ďalej nepripustenie zmeny žalobného petitu treba považovať za procesnú vadu konania majúcu za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Cdo 48/2011 s tým, aby bolo uznesenie zo 16. novembra 2011 zrušené a vec vrátená

na ďalšie konanie. V súvislosti s požiadavkou, aby mu ústavný súd ustanovil advokáta ako zástupcu v konaní, tiež požaduje priznať ustanovenému advokátovi náhradu trov konania a najvyšší súd zaviazat' uhradiť tieto trovy štátu.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 48/2011 zo 16. novembra 2011 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Co 258/2007 z 10. februára 2009. Podľa názoru najvyššieho súdu v danej veci prichádzala do úvahy prípustnosť dovolania iba v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku, keďže neboli splnené podmienky na podanie dovolania podľa § 238 Občianskeho súdneho poriadku. K tvrdeniu sťažovateľa, podľa ktorého postupom krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku tým, že krajský súd prerokoval vec bez nariadenia pojednávania a nezopakoval, resp. nedoplnil dokazovanie vykonaním ďalších navrhnutých dôkazov, treba uviesť, že podľa § 214 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008 na prerokovanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Či v konkrétnom prípade je nevyhnutné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, je vecou úvahy odvolacieho súdu, a nie účastníkov konania. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že súd prvého stupňa náležitým spôsobom zistil skutkový stav veci, a preto nie je potrebné dokazovanie zopakovať alebo doplniť, nič mu nebráni rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. V posudzovanej veci bol krajský súd toho názoru, že okresný súd zistil úplne skutkový stav veci a dospel k správnym skutkovým zisteniam. Nepovažoval preto za potrebné okresným súdom vykonané dokazovanie zopakovať alebo doplniť, o čom rozhodnúť bolo v jeho plnej kompetencii. Preto mu nemožno vyčítať, že by prerokovanie odvolania bez nariadenia pojednávania bolo v rozpore so zákonom. Pokiaľ sťažovateľ videl odňatie možnosti konať pred súdom aj v tom, že krajský súd nevykonal ním navrhnuté dôkazy, treba uviesť, že súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov konania a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred

súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku je vecou súdu rozhodnúť, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Z pohľadu ústavného súdu uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa ako neprípustné nemožno vytknúť nič. Sťažovateľ brojil najmä proti tomu, že krajský súd v odvolacom konaní rozhodol bez nariadenia pojednávania. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetlil, prečo bol tento postup krajského súdu v súlade so zákonom. Závery najvyššieho súdu v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Na uvedenej skutočnosti nič nemení okolnosť, že sťažovateľ s uvedenými závermi nesúhlasí.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2012